

Poslání

Život a zdraví jsou cennými statky, jejichž cena vyvstává nejvíce najevo ve chvíli jejich ohrožení. Již v šeru dávnověku se začala lidskému společenství rýsovat potřeba specializované péče při odstraňování nemocí, poranění nebo pro tlumení bolestí a stala se tak zdrojem, ze kterého vznikalo lékařství. Život a smrt tvoří jednotu svého protikladu a nemohou svým způsobem bez sebe existovat. Nekonečnost samotného života jako entity spočívá v jeho opakování, pestrosti forem a zejména v přechodu z generace na generaci, zatímco individuální život je konečný. A tato prostá fakta, jednoduchá až děsivá, avšak zároveň mystická svou tajemností zrodu a zániku, propojovala lékařství s magií a náboženskou věroukou. Lékařství si tak, když se vydělilo jako svébytný a samostatný obor lidské činnosti, přineslo do vínku notný díl duchovního rozměru, který nebyl dodnes přehlúšen řemeslnou dovedností ani technickým a vědeckým pokrokem, ba dokonce ani ekonomickým pragmatismem. Však také podnes žije v lékařství tzv. Hippokratova přísaha tvořící základ moderní lékařské etiky.

Vědecký zájem lékařů na poznání chorob a jejich příčin, jenž pohání hledání nových léčebných a diagnostických možností medicíny, někdy poněkud zastírá pravý, původní a nejnítější cíl medicíny, medicíny coby altruistického vědou prodchnutého umění: cíl, kterým je odstraňování pacientova utrpení. Až druhotným se jeví logické a plně účelné úsilí odstranit příčinu nemoci. Naprostým ideálem je ovšem odstranění pacientova utrpení tím, že bude odstraněna samotná choroba, příčina vlastního utrpení. Avšak tohoto ideálu lze dosáhnout jen někdy a lékaři velmi často stojí před problémem, jak čelit neodstranitelné, progredující až smrtící nemoci. Medicína připomíná a má připomínat v takových případech ustupující, ale urputně se bránící armádu. Nesmí a nemá se vzdát. Není přitom smyslem prodlužovat život za jakoukoli cenu, ale smyslem je zmírnit nebo odstranit utrpení, zlepšit kvalitu života a umožnit člověku důstojně dožít svůj život.

Proto paliativní medicína a paliativní péče není a nemá být jakousi periferií lékařství. Naprosto ne. Jde o navýsost ušlechtilé naplňování smyslu lékařství – naplňování nezištného úsilí o zmírnění pacientova utrpení tělesného i duševního. Nejde jen o analgetika, opiáty a jiné chemické nástroje na tlumení tělesných projevů choroby, ale mělo by jít i o péči o uchování duševního stavu pacienta, o ulehčení prožívání konce života a smíření se s příchodem tohoto konce. Zde se pak naplňuje i medicína jako humanistická služba člověku. Služba, která je průkazem úcty k životu člověka, úcty k člověku samotnému, jeho důstojnosti v životě i smrti.

Igor Ulč

JUDr. MUDr. Igor Ulč, Ph.D.

Psychiatrická léčebna v Dobřanech, protialkoholní oddělení
Ústavní 2, 334 41 Dobřany
ulc@raz-dva.cz
